

Homília na hlavnej púti na Skalke pri Trenčíne

Nedeľa 19. júla 2026

Milí spolubratia kňazi, zasvätené osoby, vážení predstaviteľia verejného života, drahí pútnici, bratia a sestry! Zo srdca ďakujem za pozvanie, aby som dnes mohol putovať spolu s vami na toto požehnané miesto. Je pre mňa veľkou radosťou stáť práve tu, na Skalke, kde už celé stáročia zaznieva tiché, ale veľmi silné svedectvo viery svätých Andreja-Svorada a Beňadika.

Keď som dnes prichádzal sem hore, premýšľal som nad tým, čím je Skalka taká príťažlivá. Veď na Slovensku máme mnoho krásnych pútnických miest. Každé má svoju históriu a svoj príbeh. Skalka je však predsa len trochu iná. Keď sa na ňu človek pozrie očami viery, uvedomí si, že jej sila nespočíva v okázalosti, ale v jednoduchosti. Toto miesto rozpráva o dvoch mužoch, ktorí sa rozhodli odísť od hluku sveta, aby lepšie počuli Boží hlas. Ich život nebol naplnený veľkými udalosťami, o ktorých by písali kronikári. Neboli obdivovanými osobnosťami svojej doby. Žili v tichu, modlili sa, pracovali, zápasili sami so sebou a každý deň nanovo odovzdávali svoj život Bohu.

Práve tu sa začína dnešné evanjelium dotýkať nášho života. Ježiš totiž nehovorí o Božom kráľovstve ako o niečom veľkolepom a oslnivom. Nepoužíva obrazy palácov ani politickej moci. Rozpráva o poli, o horčičnom zrnku a o kvase. Vyberá si obyčajné veci, ktoré mal každý človek pred očami. Akoby nám chcel povedať, že Boh veľmi rád koná tam, kde by sme ho možno ani nehládali. Tam, kde človek túži po veľkých a rýchlych riešeniach, Boh trpezlivo buduje svoje kráľovstvo.

Možno práve preto je dnešné evanjelium také blízke každému z nás. Kto z nás si už nepoložil otázku: „Pane, prečo ešte čakáš? Prečo nezastavíš vojny? Prečo dovolíš, aby dobrí ľudia trpeli? Prečo sa zdá, že zlo býva niekedy silnejšie než dobro?“ Myslím, že tieto otázky nosíme všetci vo svojom srdci. Rodičia ich vyslovujú, keď sa trápia o svoje deti. Starí rodičia ich nosia vo svojich modlitbách, keď prosia za vnúčatá, ktoré stratili cestu do kostola. Chorý človek ich opakuje počas dlhých nocí. A priznám sa, že aj biskup si ich niekedy kladie. Aj ja som sa už neraz modlil: „Pane, prečo ešte čakáš?“

Ježiš tieto otázky neobchádza. Naopak, berie ich veľmi vážne. Odpovedá však spôsobom, ktorý nás môže prekvapiť. Rozpráva o hospodárovi, ktorý zasial dobré semeno, no nepriateľ medzi pšenicu zasial kúkoľ. Sluhovia sú pobúrení a prichádzajú za hospodárom s návrhom, ktorý je úplne logický: „Ak chceš, pôjdeme a kúkoľ vyzbierame.“ Úprimne povedané, myslím si, že by sme reagovali rovnako. Veď kto z nás má rád zlo? Kto z nás nechce, aby bolo odstránené čo najskôr? Keď vidíme nespravodlivosť, rozdelené rodiny, násilie, klamstvo alebo ľudské utrpenie, prirodzene túžime po tom, aby Boh okamžite zasiahol. A predsa Ježiš odpovedá inak. Hovorí: „Nie.

Nechajte oboje rásť až do žatvy.“ Na prvé počutie nám táto odpoveď nemusí byť príjemná. Zdá sa, akoby Boh zlo prehliadal. V skutočnosti je to však presne naopak. Boh vidí zlo lepšie než my, ale zároveň vidí aj to, čo my nevidíme. Vidí možnosti obrátenia. Vidí cestu človeka. Vidí budúcnosť, ktorú ešte nepoznáme. Preto nevytrhne kúkoľ hneď, lebo nechce spolu s ním vytrhnúť aj pšenicu. Božia trpezlivosť nie je prejavom slabosti. Je prejavom jeho nekonečnej lásky.

Keď sa nad tým zamyslíme, uvedomíme si, že tieto slová sa netýkajú iba sveta okolo nás. Týkajú sa každého z nás osobne. Keby Boh nebol trpezlivý, koľkí z nás by dnes boli na tomto pútnickom mieste? Koľkokrát nám dal novú príležitosť začať odznova? Koľkokrát nám odpustil to, za čo sme sa hanbili aj sami pred sebou? Koľkokrát nás zdvihol, keď sme si mysleli, že už niet cesty späť? Všetci žijeme z Božej trpezlivosti. Preto by som si prijal, aby sme si dnes zo Skalky odniesli jednu jedinu vetu: **Najväčším dôkazom Božej trpezlivosti nie je to, že vo svete ešte existuje kúkoľ. Najväčším dôkazom Božej trpezlivosti sme my sami, lebo Boh sa nás nikdy nevzdal.**

A práve v tejto chvíli Ježiš urobí niečo veľmi zaujímavé. Akoby povedal: nepozerajte sa stále iba na kúkoľ. Pozrite sa aj na to, ako rastie pšenica. A preto začne rozprávať ďalšie podobenstvo... Je zaujímavé, že Ježiš po podobenstve o kúkoli nezostane pri otázke zla. Akoby nechcel, aby sa naši pohľad zastavil iba na tom, čo je zlé. Ak človek stále pozerá iba na kúkoľ, po čase prestane vidieť pšenicu. A to je veľmi nebezpečné. Koľkokrát sa aj nám stane, že sa viac rozprávame o tom, čo v Cirkvi nefunguje, ako o tom, čo Boh potichu koná. Viac nás zamestná jedna zlá správa ako desať dobrých. Viac nás zarmúti jeden pád než povzbudí množstvo verných ľudí, ktorí každý deň žijú evanjelium bez toho, aby si ich niekto všimol. Viac nás zaujmú krimi noviny, než povzbudivé správy.

Preto Ježiš obráti náš pohľad. Hovorí: „Božie kráľovstvo sa podobá horčičnému zrnku.“ Každý, kto ho niekedy držal v ruke, vie, aké je nepatrné. Človek by ani nepovedal, že z takej maličkosti môže vyrásť veľký ker, v ktorého konároch nájdú úkryt nebeské vtáky. Ježiš nám chce povedať niečo veľmi dôležité o Bohu. **Boh sa nebojí malých začiatkov.** My sa ich často bojíme. Radi by sme videli výsledky hneď. Keď zasadíme strom, chceme by sme sedieť v jeho tieni už zajtra. Keď sa modlíme, očakávame rýchlu odpoveď. Keď pracujeme vo farnosti alebo v rodine, radi by sme hneď videli ovocie. Boh však pracuje inak. On vie, že všetko živé rastie pomaly. Strom nerastie preto, že ho každý deň meriame. Rastie preto, že má korene. Myslím, že práve Skalka je nádherným dôkazom tejto Ježišovej pravdy. Predstavte si ešte raz toto miesto pred tisíc rokmi. Keby ste sa vtedy postavili na túto skalu, čo by ste videli? Dvoch mužov. Učiteľa Andreja Svorada a jeho žiaka Beňadika. Jeden sa modlí. Druhý pracuje. Žiadne veľké plány, žiadne zástupy, žiadna sláva. Kto by si vtedy pomyslel, že ich vernosť sa raz stane duchovným dedičstvom celého národa? A predsa práve takto koná Boh. Začína tam, kde človek vidí iba nepatrné semienko. Boh totiž nepozera na veľkosť začiatku. Pozerá na

vernosť človeka. Možno aj dnes niekto z vás premýšľa: „Čo môže zmeniť môj život? Som obyčajná mama. Som starý otec. Som robotník. Som učiteľka. Som chorý človek. Čo môže znamenať moja každodenná modlitba? Čo môže zmeniť jeden ruženec? Jedna svätá omša? Jedno odpustenie? Jedno povzbudivé slovo?“ Ježiš odpovedá veľmi jednoducho: **Nepozerať sa na veľkosť semienka. Pozerať sa na život, ktorý v sebe nosí.**

Možno si stará mama ani neuvedomí, že vnuk, ktorého večer učila prežehnať sa, si na toto gesto spomenie o dvadsať rokov, keď bude stáť pri posteli svojho chorého dieťaťa. Možno si otec ani neuvedomí, že jeho poctivosť sa stane najväčším dedičstvom, ktoré raz odovzdá svojim deťom. Možno si kňaz myslí, že jeho každodenná služba neprináša ovocie, a pritom Boh práve cez jeho vernosť potichu mení ľudské životy. Božie kráľovstvo totiž rastie práve takto – nenápadne, trpezlivo a zvnútra.

Keď sa pozrieme na život svätého Andreja-Svorada a svätého Beňadika, vidíme presne toto. Oni neprišli na Skalku preto, aby sa stali svätcami, ktorých raz bude uctievať celý národ. Prišli sem preto, aby boli verní Bohu v jednom konkrétnom dni. Potom v druhom. A potom v ďalšom. Ich svätosť nevyrástla z jedného veľkého skutku, ale z tisícov malých rozhodnutí zostať verní. To je cesta evanjelia. To je cesta Božieho kráľovstva. Možno práve preto nás dnešné evanjelium oslobodzuje od jednej veľkej ilúzie. Nemusíme robiť veľké veci, aby sme boli dôležití pre Boha. Oveľa viac záleží na tom, aby sme malé veci robili s veľkou láskou a vernosťou. Boh totiž nepotrebuje našu veľkosť. Potrebuje naše otvorené srdce. A keď nájde človeka, ktorý mu dôveruje, dokáže aj z malého semienka vypestovať strom, v ktorého tieni nájdeme odpočinok mnohí. Bratia a sestry, práve tu Ježiš pridáva ešte jeden obraz. Akoby povedal: nestačí pochopiť, že Božie kráľovstvo rastie pomaly. Treba pochopiť aj to, odkiaľ berie silu na svoj rast. Preto začne hovoriť o kvase, ktorý nevidno, ale ktorý potichu premieňa celé cesto... Ježiš však ešte neskončil. Nestačí nám povedať, že Boh je trpezlivý a že sa nebojí malých začiatkov. Chce nám odhaliť ešte niečo hlbšie. Preto pridáva tretie podobenstvo. Je veľmi krátke, ale možno je zo všetkých najhlbšie. Hovorí: „Božie kráľovstvo sa podobá kvasu, ktorý žena vzala a zamiesila do troch mier múky, až sa všetko prekvásilo.“

Na prvý pohľad je to celkom obyčajný obraz. Každá gazdiná vedela, čo robí kvas. Nepútal pozornosť. Nepôsobil hlukom. A predsa práve on spôsobil, že celé cesto ožilo. Ježiš tým odhaľuje spôsob, akým Boh pôsobí vo svete. **Boh nezačína tým, že mení všetko okolo nás. Začína tým, že premieňa človeka zvnútra.**

Priznajme si, že my by sme to často robili opačne. Keby sme dostali možnosť meniť svet, možno by sme začali druhými. Zmenili by sme politikov, susedov, kolegov, možno aj niektorých členov vlastnej rodiny. Niekedy sa dokonca usmejeme a povieme: „Keby sa zmenil môj manžel... Keby sa zmenila moja manželka... Keby sa zmenil môj farár...“ Ježiš sa však vždy vracia k jednému človeku. Ku mne. Ku každému z nás. Akoby nám

dnes hovoril: **Ak chceš, aby sa svet stal lepším, dovol' najprv mne, aby som zmenil tvoje srdce.**

To je možno najťažšia časť evanjelia. Oveľa ľahšie je hovoriť o chybách druhých ako priznať si tie svoje. Oveľa ľahšie je ukazovať prstom ako otvoriť vlastné srdce Božej milosti. A predsa všetky veľké obnovy Cirkvi sa začali práve tu. Nie reformou inštitúcií, ale obrátením človeka. Svätý František z Assisi nezačal tým, že išiel meniť Cirkev. Začal tým, že dovolil Kristovi zmeniť jeho srdce. Svätá Katarína Sienská nezačala kritikou sveta. Začala hlbokým životom s Bohom. A svätí Andrej-Svorad a Beňadik tiež neprišli na Skalku s plánom, ako zmeniť celé Uhorsko. Prišli sem preto, aby sa učili milovať Boha nerozdeleným srdcom. Práve preto sa ich život stal požehnaním pre nespočetné množstvo ľudí.

Myslím, že aj dnes je medzi nami veľa takýchto „kvasov“. Možno o nich nikto nepíše. Nepozná ich televízia ani noviny. Je to mama, ktorá každý večer požehná svoje deti znakom kríža. Je to starý otec, ktorý sa denne modlí ruženec za svoju rodinu. Je to mladý človek, ktorý sa v škole nehanbí priznať ku Kristovi. Je to kňaz, ktorý roky verne spovedá, aj keď nevidí okamžité ovocie svojej služby. Je to chorý človek, ktorý svoje utrpenie obetuje za druhých. Svet ich možno ani nezaregistruje. Ale Boh vie, že práve cez takýchto ľudí premieňa svet.

Preto sa nenechajme oklamať predstavou, že hodnotu má iba to, čo je veľké, viditeľné a úspešné. Evanjelium nás učí celkom inej logike. Boh najväčšie veci robí potichu. Tak rástol Ježiš tridsať rokov v nazaretskom dome. Tak žili svätí pustovníci na tejto Skalke. A tak rastie aj Božie kráľovstvo v našich rodinách, vo farnostiach i v našej vlastnej duši. Často si ani neuvedomujeme, že Boh práve teraz koná. Nie nápadne, ale účinne. Nie hlučne, ale vytrvalo.

Možno je tu dnes niekto, kto si hovorí: „Ja už veľa nezmôžem. Mám svoj vek, svoje bolesti, svoje obmedzenia.“ Dnešné evanjelium mu odpovedá: Nepodceňuj to, čo môže Boh vykonať cez človeka, ktorý sa mu otvorí. Kvas je malý, ale prekvasí celé cesto. Horčičné zrnko je nepatrné, ale vyrastie z neho strom. Dvaja pustovníci žili v tichu tejto skaly, a predsa ich svedectvo pretrváva celé stáročia.

Preto by som si dovolil povedať vetu, ktorú si možno zapamätáme všetci: **Božie kráľovstvo sa nezačína tým, že sa zmení svet okolo mňa. Božie kráľovstvo sa začína vtedy, keď dovolím Bohu, aby zmenil moje srdce.**

A keď Ježiš dopovie aj toto podobenstvo, vracia sa tam, kde začal. Opäť hovorí o poli, o pšenici a o kúkoli. Nie preto, aby nás znovu vystrašil prítomnosťou zla, ale aby nám ukázal cieľ celých dejín. Akoby povedal: **Teraz už rozumiete, prečo Boh čaká, prečo začína maličko a prečo premieňa človeka zvnútra. Teraz môžete pochopiť aj to, prečo sa netreba báť budúcnosti.**

A potom Ježiš urobí ešte jednu dôležitú vec. Keď zostane s učeníkmi osamote, vracia sa k prvému podobenstvu a vysvetľuje ho. Akoby povedal: **Teraz už ste pripravení pochopiť to, čo ste na začiatku ešte pochopiť nemohli.** Áno, až do konca dejín bude na tomto svete rásť pšenica aj kúkol'. Dobro i zlo budú vedľa seba. Nikdy nebude taká doba, keď všetko bude dokonalé. A predsa Ježiš nechce, aby sme odchádzali so strachom. Chce, aby sme odchádzali s nádejou. Preto upriamuje náš pohľad na žatvu. Nie na kúkol', ale na žatvu. Nie na dnešok, ale na cieľ.

To je pohľad viery. Kresťan sa nepozera iba na to, čo sa deje dnes. Pozera sa aj na to, kam dejiny smerujú. Niekedy sa nám môže zdať, že zlo získava prevahu. Keď počujeme správy o vojnách, keď vidíme rozdelenie medzi ľuďmi, keď nás bolí ochladnutie viery alebo slabosť Cirkvi, môžeme mať pocit, že kúkol' rastie rýchlejšie ako pšenica. Ježiš nás však pozýva pozeráť sa ďalej. Hovorí nám: **Nestrácajte odvahu. Ja som Pánom dejín. Ja poznám čas žatvy. Ja viem, kam smeruje moje kráľovstvo.**

Na záver chcem vysloviť štyri jednoduché prosby. Prosme Pána, aby nám dal trpezlivosť, keď nevidíme okamžité výsledky. Prosme ho o vernosť v maličkostiach, lebo práve z nich rastú veľké veci. Prosme ho o otvorené srdce, aby nás mohol premieňať zvnútra. A prosme ho o pevnú nádej, že posledné slovo nad naším životom, nad Cirkvou i nad dejinami nebude mať zlo, ale vzkriesený Kristus.

Nech nám túto dôveru vyprosujú svätí Andrej-Svorad a Beňadik. Nech nás učia milovať ticho viac ako hluk, vernosť viac ako úspech a Boha viac ako seba samých. A keď raz príde Pán na žatvu, nech aj o nás môže povedať, že sme boli verní v tom, čo nám zveril. Amen.